

Dokumentnamn
YTTRANDE

Datum
2024-08-26

Vårt diarienummer
1.1.3-2024-06206
GD-2024-142

Handläggare
Linnea Wickström
Östervall

Ert diarienummer
LI2024/01199

Mottagare
Landsbygds- och
Infrastrukturdepartementet,
li.remissvar@regeringskansliet.se

En hållbar bioekonomistrategi - för ett välmående fossilfritt samhälle (SOU 2023:84) samt delbetänkandet Förnybart i tanken, Ett styrmedelsförslag för en stärkt bioekonomi (SOU 2023:15)

Vetenskapsrådet har granskat utredningens förslag utifrån sitt uppdrag att ge stöd till grundläggande forskning av högsta vetenskapliga kvalitet inom samtliga vetenskapsområden samt de särskilda uppgifter som myndigheten har i sin roll som forskningsfinansierare och forskningspolitisk rådgivare.

Sammanfattning

Vetenskapsrådet har inga synpunkter på förslagen i delbetänkandet (SOU 2023:15).

Vetenskapsrådet har inga synpunkter på bioekonomiutredningens förslag om att ta fram en bioekonomistrategi och i huvudsak inte heller på de två föreslagna fokusområdena ett och två.

Vetenskapsrådet avstyrker i huvudsak utredningens förslag som rör fokusområde tre, specifikt förslagen som rör forskning och forskarskola. Vetenskapsrådet har emellertid inget att erinra mot förslaget att Vinnova ges i uppdrag att genomföra en satsning på test- och demonstrationsmiljöer för biobaserade lösningar.

Vetenskapsrådet delar utredningens syn, under fokusområde två, om att det är önskvärt med fler nationella experter inom EU:s institutioner och tillstyrker utredningens förslag i dessa delar.

9.5 Åtgärder innan den första handlingsplanen, underavsnitt Fokusområde 3: Utvecklad kunskapsbas

Vetenskapsrådet avstyrker utredningens förslag att satsa 140 miljoner årligen i fem år på forskning inom bioekonomi med särskilt fokus mot

försörjningsförmåga samt 50 miljoner årligen på en tioårig nationell forskarskola med fokus på bioekonomins roll för en stärkt försörjningsförmåga.

Förslagen som baseras på rapporten i utredningens bilaga 5 är inte tillräckligt väl underbyggda. Slutsatser om huruvida det idag finns adekvata utlysningar av forskningsbidrag eller hur ytterligare satsningar bör utformas bör inte dras baserat på rapporten.

Den satsning på forskning och en nationell forskarskola som föreslås riskerar att bli alltför snäv. Den är dessutom av mycket stor omfattning, med mer i årlig budget än exempelvis det nationella forskningsprogrammet virus och pandemier. Konsekvensanalysen är inte tillräckligt utförlig för att Vetenskapsrådet ska kunna uttala sig om eventuella konsekvenser. Det framgår exempelvis inte om finansieringen av den särskilda satsningen på forskning och den nationella forskarskolan som föreslås skulle göras på bekostnad av andra satsningar eller befintliga anslag, eller om det är en utökning av totalt budget som föreslås. Vetenskapsrådet anser att det finns andra områden som skulle kunna prioriteras, såväl inom ramen för befintliga anslag, som vid nya medel.

Om regeringen väljer att gå vidare med utredningens förslag, vill Vetenskapsrådet framhålla att det är väsentligt att satsningen inkluderar grundforskning och således att den bör vara öppnare. Dessutom anser Vetenskapsrådet att forskarsamhället bör involveras i utformningen, enligt samma modell som för ett nationellt forskningsprogram, där både praktiker och forskare ingår och tillsammans utformar en strategisk agenda. En nationell forskarskola kan vara en del av ett nationellt forskningsprogram. Tidigare erfarenheter indikerar att uppbyggnaden av satsningar bör ske gradvis och tillåtas ta tid, för bästa effekt.

9.5 Åtgärder innan den första handlingsplanen, underavsnitt Fokusområde 2: Ökat regionalt, nationellt och internationellt samarbete

Vetenskapsrådet anser att nationella experter inom EU:s institutioner är viktiga för att påverka EU-arbetet. Utredningens förslag bör ses som ett komplement till förslaget i forskningsfinansiärernas gemensamma inspel om att särskilda medel bör avsättas av regeringen för sekondering av experter.

Yttrandet har beslutats av generaldirektören Katarina Bjelke efter föredragning av analytikern Linnea Wickström Östervall. Vid den slutliga

handläggningen har även rådsdirektören Maria Thuveson, chefsjuristen Victoria Söderqvist samt enhetschefen Anders Weström deltagit.

Katarina Bjelke
Generaldirektör

Linnea Wickström Östervall
Analytiker

Kopia

li.smf@regeringskansliet.se

utbildningsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Carl Hogstedt carl.hogstedt@regeringskansliet.se